
**HAGYOMÁNYISMERET TERÜLETÉN PEDAGÓGUS
SZAKVIZSGÁRA FELKÉSZÍTŐ SZAKIRÁNYÚ
TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK
ZÁRÓVIZSGA TÉTELEK
2019.**

I. Választott ismeretkör (hagyományismeret) tételei:

1. Jeles napok, ünnepi szokások

A jeles napok, ünnepi szokások jellemzői az egyházi év szokásaiból vett példákkal. A karácsonyi ünnepkör jeles napi, ünnepi szokásai

2. Hangszeres népzene, népi hangszerek:

A népi hangszer fogalma, a játszott anyag. A népi hangszerek típusai: idiofon és chordofon hangszerek, hangszert helyettesítő eszközök, membranofon és aerofon hangszerek, hangszer-együttesek.

3. 3/1. /*(Ha a Néptánc, népi játékot választotta a kötelezően választandó tantárgyak közül.)*

Népi játékok

A játékkutatás rövid története, tájékozódás a szakirodalomban. A népi játékok szerepe, a népi játék fogalma, rendszerezése. Kiszámolók, mondókák. Párválasztó játékok, szellemi játékok és altípusaik példákkal. A népi játékok tanítása; játékfűzések.

3/2. /*(Ha a Kézművességet választotta a kötelezően választandó tantárgyak közül.)*

Kézműves mesterségek: Fafeldolgozás, agyagművesség. A mesterségek jellemző munkafolyamatai, eszközkészletének bemutatása, előállított termékei.

4. 4/1. /*(Ha a Néptánc, népi játékot választotta a kötelezően választandó tantárgyak közül.)*

Népi játékok

A népi játék fogalma, rendszerezése. A típusrend ismertetése. Mozgásos játékok: különféle ügyességi és erőjátékok, fogócskák, vonulások, példákkal. Kiszámolók, mondókák. A népi játékok tanítása; játékfűzések.

4/2. /*(Ha a Kézművességet választotta a kötelezően választandó tantárgyak közül.)*

Kézműves mesterségek Kenderfeldolgozás, gyapjúfeldolgozás, bőrművesség. A mesterségek jellemző munkafolyamatai, eszközkészletének bemutatása, előállított termékei.

5. Anyagi kultúra

A földművelés munkaeszközei és munkamódjai. Szemkinyerési eljárások. A gabonátárolás módjai.

6. Jeles napok, ünnepi szokások

A jeles napok, ünnepi szokások jellemzői az egyházi év jeles napi, ünnepi szokásaiból vett példákkal. Nagyböjti szokások és játékok, a húsvéti ünnepkör szokásai; márciusi, áprilisi jeles napok.

7. Anyagi kultúra

A népi táplálkozás legfontosabb alapanyagai, feldolgozásának és tartósításának eszközei és módjai, ételféleségek, az étkezés rendje

8. Jeles napok, ünnepi szokások

A jeles napok, ünnepi szokások jellemzői az egyházi év jeles napi, ünnepi szokásaiból vett példákkal. Májusfaállítás, pünkösöd, pünkösdi szokások, májusi, júniusi jeles napok.

9. Anyagi kultúra

A népművészet, népi díszítőművészet táji, történeti stílusai; díszítőtechnikák, a népviselet táji jellemzői.

10. Néphagyományok az oktató-, nevelőmunkában gyakorlati példákkal. Hogyan valósíthatóak meg a pedagógiai munkában a képzésen elsajátított elméleti, gyakorlati és módszertani ismereteket?

II. Kötelező ismeretkör (pedagógus szakvizsga) tételei:

1. Az Európai integráció, létrejöttének okai, az integráció főbb szakaszai. Az EU négy szabadságelve. Az Európai Unió felnőttoktatási és felnőtt-tanulási politikája. Elemezze a kiegyensúlyozott európai modellt: foglalkoztathatóság, a társadalmilag aktív állampolgár fejlesztése, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatása, alapkészségek fejlesztése.
2. Az oktatás szerepe az Európai Unióban, közösségi programok az oktatás területén. AZ EU országok oktatási szerkezete, az EU főbb oktatáspolitikai törekvései. Az oktatás és képzés terén folytatott uniós együttműködés (Oktatás és képzés 2020).
3. A köznevelési intézmény helye és szerepe a társadalomban. Ismertesse a 2011. CXCV. törvény alapján a jelenlegi köznevelési rendszer felépítését, intézményeit, alapvető feladatait. Ismertesse a 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet alapján a pedagógusok előmeneteli rendszerére vonatkozó általános szabályokat.
4. Az oktatási egyenlőtlenségek és a társadalmi egyenlőtlenségek összefüggései. Oktatás funkciói, az oktatás és a szocializáció összefüggései. Az iskolai eredményesség és a tanulók társadalmi, gazdasági és kulturális háttere közötti összefüggések. Szociolingvisztika és társadalmi struktúra: kidolgozott, korlátozott kód.

5. Az ENSZ Közgyűlése által 1989-ben elfogadott Gyermekjogi Egyezmény (44/25 határozat) tartalma. Vázzolja fel a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló hatályos 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) alapján a gyermekek védelmének rendszerét. Ismertesse, hogy a jogszabály értelmében melyek a gyermeki jogok, és milyen gyermekvédelmi feladatai vannak a köznevelési intézmény pedagógusának?
6. Magyarország oktatási eredményessége a nemzetközi összehasonlító vizsgálatok tükrében. A hazai pedagógiai tevékenység jelene, továbbá a globalizálódás folyamata, a kommunikációs tér kitágulása és az ebből adódó kihívásokra adható válaszok. Az intézményi hatékonyság kritériumai, az intézmény eredményességének vizsgálata, és az intézményi hatékonyság növelésének lehetőségei.
7. A pedagógiai értékelés és mérés szerepe a nevelési és intézményi hatékonyságban, eredményességben. Nevelő-nevelt kapcsolatát javító értékelő eljárások a nevelési eredményesség tükrében. Az „Esettanulmányként” értelmezett „Egyéni Esetkezelés” szerepe az intézményi és nevelési eredményesség vizsgálatában pedagógiai problémás esetekhez kapcsolódóan.
8. Az integráció, szegregáció, inklúzió oktatási kérdései a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók csoportjai számára a hatályos 2011. évi CXCV. törvény alapján. Mutassa be a kapcsolódó ellátórendszer felépítését, és a segítség módjait!
9. Ismertesse az eredményes/hatékony pedagógusra jellemző kompetenciákat! Milyen veleszületett és tanult képességek szükségesek a pedagógus eredményes munkavégzéséhez? Az erőszakmentes kommunikáció lényege és sajátos szerepe a nevelési-oktatási intézmény szereplői közötti hatékony interakcióban.
10. Határozza meg a szervezet fogalmát, jellemezze a szervezet belső adottságait: a szervezet, a szervezeti kultúra fogalma, szervezetelméletek, szervezeti modellek (Handy, Quinn) jellemzői, a szervezeti kultúrát befolyásoló külső, belső tényezők. Ismertesse a köznevelési intézmény mint szervezet sajátos jellemzőit, a mikro-makro környezeti tényezőket, vertikális, horizontális kapcsolati hálójának jellemzői jegyeit és ezek hatását a szervezeti stratégiakészítésre. Határozza meg a szervezeti kultúra szimbólumait, metaforáit. Mutassa be munkahelyét a szervezeti kultúrajegyek alapján, javasoljon fejlesztési lehetőségeket.
11. A pedagógus mint erkölcsi személyiség. A pedagógus helye és szerepe a nevelési-oktatási intézményben. A pedagógus szerep/szerepkör alakulásának történeti állomásai, jellemzői, a pedagógus szerepet befolyásoló külső tényezők.

Irodalom a felkészüléshez:

A tételekben megjelenő hatályos jogszabályok, melyek elérhetők pl. itt:

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700031.TV>

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1100190.TV>

<https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200124.TV>

Andorka Rudolf (2003): *Bevezetés a szociológiába*. Osiris Kiadó, Budapest, 12. fejezet, Oktatás. 378-404. o. ISBN 963 389 402 6

Pierre Bourdieu (1997): Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke. In: Angelusz Róbert (szerk.): *A társadalmi rétegződés komponensei*. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 156-177.o., ISBN 963 7476 60 1

Blaskó Zsuzsanna (1998): *Kulturális tőke és társadalmi reprodukció*. Szociológiai Szemle, 8. évf. 3 sz. 55-82.o.

Csapó Benő – Fejes József Balázs – Kinyó László – Tóth Edit (2014): Az iskolai teljesítmények alakulása Magyarországon nemzetközi összehasonlításban. In: Kolosi Tamás- Tóth István György (szerk): *Társadalmi Riport 2014*, Tárki, Budapest, 110-136.o.

Lannert Judit (2018) Nem gyermeknek való vidék. In: Kolosi Tamás- Tóth István György (szerk): *Társadalmi Riport 2018*, Tárki, Budapest

Meleg Csilla (szerk.): *Iskola és társadalom*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, ISBN 963 9542 04 0, 10-52.o., 66-77.o.

Németh András: *A pedagógusképzés és a pedagógusszerep története*. In: Neveléstörténet az osztatlan tanárképzésben. Online jegyzet. PTE, 2015. http://polc.ttk.pte.hu/tamop-4.1.2.b.2-13/1-2013-0014/13/a_pedagoguskpzs_s_pedagogusszerep_trtnete.html

Varga Miklósné: *A pedagógusszerepek átalakulása napjainkban*. Új Pedagógiai szemle, 1998 július-augusztus, p. 112-117. <https://www.ofi.hu/tudastar/pedagogusszerepek>